

ЗАКОН
за избиране на народни представители
(Обн., ДВ, бр. 37 от 13.04.2001 г.; бр. 44 от 08.05.2001 г. - [Решение № 8 от 03.05.2001 г.](#) по к.д. № 10 от 2001 г.)

Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Този закон определя условията и реда за избиране на народните представители, както и условията и реда за попълване на предсрочно овакантени мандати при прекратяване на пълномощията им.

Чл. 2. Изборите се произвеждат върху основата на общо, равно и пряко избирателно право при тайно гласуване.

Чл. 3. (1) Право да избират народни представители имат българските граждани, навършили 18 години към изборния ден включително, с изключение на поставените под запрещение и на изтърпяващите наказанието лишаване от свобода.

(2) Право да бъдат избирани за народни представители имат българските граждани, които са навършили 21 години към изборния ден включително и нямат друго гражданство, с изключение на поставените под запрещение и на изтърпяващите наказанието лишаване от свобода.

Чл. 4. (1) Всеки избирател има право на един глас.

(2) Гласът на всеки избирател е равен на гласа на всеки друг избирател.

Чл. 5. (1) Изборите се произвеждат в един неработен ден за цялата страна.

(2) Изборите се насрочват от президента на републиката не по-късно от 60 дни преди датата на произвеждането им.

(3) Президентът на републиката утвърждава образци на изборните книжа и ги обнародва в "Държавен вестник" не по-късно от 55 дни преди изборния ден.

Чл. 6. (1) Изборите се произвеждат по пропорционална система с изборни листи на партии, коалиции и независими кандидати, регистрирани в многомандатни избирателни райони.

(2) За разпределение на мандатите между партии и коалиции се използва методът Д'Ондт на национално ниво.

(3) В разпределението на мандатите участват партиите и коалициите, получили не по-малко от четири на сто от действителните гласове на национално ниво, както и независимите кандидати, получили гласове не по-малко от районната избирателна квота.

Чл. 7. (1) Организационно-техническата подготовка на изборите се осъществява от Министерския съвет и от областните и общинските администрации във взаимодействие с избирателните комисии.

(2) Частично обявена за противоконституционна с [Решение № 8 от 2001 г. по к.д. № 10 от 2001 г.](#) - ДВ, бр. 44 от 2001 г.) Разходите по подготовката и произвеждането на изборите, ~~с изключение на разходите по производството на бюлетините за гласуване~~, са за сметка на държавния бюджет по утвърдена план-сметка, съгласувана с Централната избирателна комисия.

(3) Всички заявления, жалби, удостоверения и други книжа по този закон се освобождават от държавни такси.

Глава втора

ИЗБИРАТЕЛНИ КОМИСИИ

Чл. 8. За произвеждане на изборите се образуват следните избирателни комисии:

1. Централна - за цялата страна. Тази комисия се назначава до края на пълномощията на Народното събрание;
2. районни - за всеки избирателен район;
3. секционни - за всяка избирателна секция.

Чл. 9. (1) Централната избирателна комисия се назначава с указ на президента на републиката в срока по чл. 5, ал. 2 след консултации с парламентарно представените партии и коалиции. Тя е в състав до 25 членове и включва председател, заместник-председатели и секретар.

(2) Представителите на една партия или коалиция не могат да имат мнозинство в Централната избирателна комисия. Председателят и секретарят са от различни политически партии и коалиции.

Чл. 10. (1) Членовете на Централната избирателна комисия са лица с висше образование и трябва в мнозинството си да са юристи. За членове на Централната избирателна комисия се назначават български граждани, които отговарят на условията по чл. 3, ал. 2.

(2) Член на Централната избирателна комисия, докато заема длъжността си, не може да бъде народен представител и кандидат за народен представител, съдия във Върховния административен съд, военнослужещ във Въоръжените сили и служител на Министерството на вътрешните работи.

Чл. 11. Членовете на Централната избирателна комисия получават възнаграждение, което се определя от президента на републиката.

Чл. 12. (1) Не по-късно от 45 дни преди изборния ден Централната избирателна комисия назначава районните избирателни комисии по предложение на областните управители, направено след консултации с парламентарно представените партии и коалиции. В консултациите могат да участват и други партии или коалиции. Парламентарно представените политически сили имат право на свои представители във всяка една районна избирателна комисия.

(2) Предложението на областния управител се прави не по-късно от 50 дни преди изборния ден.

(3) Когато областният управител не е направил предложение в срока по ал. 2, той изпраща незабавно протоколите за консултациите заедно с постъпилите писмени предложения и възражения от партиите или коалициите в Централната избирателна комисия.

Чл. 13. Районната избирателна комисия се състои от председател, двама заместник-председатели, секретар и членове. Общият брой на членовете е:

1. за избирателни райони до 9 мандата включително - от 11 до 13;
2. за избирателни райони с 10 и повече мандата - от 15 до 17.

Чл. 14. Секционната избирателна комисия се състои от председател, заместник-председател, секретар и членове. Общият брой на членовете е:

1. за секции до 300 избиратели включително - до 7;
2. за секции с повече от 300 избиратели - до 9.

Чл. 15. Възнагражденията на районните и секционните избирателни комисии

се определят от Централната изборителна комисия.

Чл. 16. Централната изборителна комисия и районните изборителни комисии имат печат.

Чл. 17. Към Централната изборителна комисия и към районните изборителни комисии могат да се създават работни групи от специалисти.

Възнагражденията на специалистите се определят от Централната изборителна комисия.

Чл. 18. (1) Районните изборителни комисии назначават секционните изборителни комисии не по-късно от 25 дни преди изборния ден по предложение на кметовете на общини след консултации с парламентарно представените партии и коалиции. В консултациите могат да участват и други партии и коалиции. Парламентарно представените политически сили имат право на свои представители във всяка една секционна изборителна комисия.

(2) Кметовете правят предложенията си не по-късно от 30 дни преди изборния ден.

(3) Когато кметът не е направил предложение в срока по ал. 2, той изпраща незабавно протоколите за консултациите заедно с постъпилите писмени предложения и възражения от партиите или коалициите в районната изборителна комисия.

(4) Когато районната изборителна комисия не назначи секционните изборителни комисии в срока по ал. 1, тя изпраща незабавно цялата документация в Централната изборителна комисия. Последната назначава секционните изборителни комисии.

Чл. 19. (1) Към предложенията за назначаване на изборителни комисии партиите и коалициите представят списък на лицата, които ще заместят предложените от тях лица, когато последните са в трайна невъзможност да изпълняват функциите си.

(2) Заместването се извършва: за Централната изборителна комисия - с указ на президента на републиката, за районните изборителни комисии - с решение на Централната изборителна комисия, а за секционните изборителни комисии - с решение на районната изборителна комисия.

Чл. 20. (1) За членове на районните и секционните изборителни комисии се назначават лица, които отговарят на изискванията по чл. 3, ал. 1.

(2) Партиите и коалициите представят писмени предложения за своите представители.

(3) В състава на районните и секционните изборителни комисии не могат да бъдат включвани областни управители и техни заместници, кметове и техни заместници, както и лица по чл. 10, ал. 2.

(4) Представителите на една партия или коалиция не могат да имат мнозинство в районна или секционна изборителна комисия. Председателят и секретарят са от различни партии и коалиции.

Чл. 21. (1) При изпълнение на своите функции членовете на изборителните комисии са длъжностни лица по смисъла на Наказателния кодекс.

(2) Членовете на изборителните комисии имат право да ползват неплатен служебен или платен годишен отпуск по избор за времето, необходимо за работата им в съответната комисия. Отпускът се зачита за трудов или служебен и осигурителен стаж.

(3) Членовете на Централната изборителна комисия и на районните

избирателни комисии се осигуряват от работодателите им по смисъла на Кодекса за задължително обществено осигуряване, Закона за здравното осигуряване и Закона за закрила при безработица и насърчаване на заетостта от момента на назначаване в съответната комисия до приключване на работата в нея.

(4) Членовете на Централната избирателна комисия и на районните избирателни комисии, регистрирани като безработни, получават и обезщетения по глава четвърта, раздел III от Закона за закрила при безработица и насърчаване на заетостта от момента на назначаване в съответната комисия до приключване на работата в нея.

(5) При изпълнение на функциите си членовете на избирателните комисии не могат да носят отличителни знаци на партии, коалиции и инициативни комитети, както и да провеждат предизборна агитация.

Чл. 22. (1) Заседанията на избирателните комисии са законни, когато на тях присъстват повече от половината от членовете им.

(2) Решенията на избирателните комисии се подписват от председателя и секретаря. Когато един от тях отсъства, решението се подписва от заместник-председател.

(3) За заседанията на избирателните комисии се съставя протокол, който се подписва по реда на ал. 2.

(4) На заседанията на районните избирателни комисии могат да присъстват застъпници. Изказаните от тях становища, мнения и възражения се записват в протокола.

Чл. 23. (1) Централната избирателна комисия:

1. следи за изпълнението на този закон на територията на страната и в дипломатическите представителства в чужбина;
2. упражнява методическо ръководство и контрол върху дейността на районните и секционните избирателни комисии;
3. поддържа страница в Интернет, в която публикува решения, методически указания, предварителни и окончателни резултати от изборите и други документи и данни;
4. определя условията и реда за гласуване на българските граждани в чужбина не по-късно от 50 дни преди изборния ден;
5. назначава районните избирателни комисии, както и секционни избирателни комисии в случаите, когато районната избирателна комисия не ги е назначила в установения срок;
6. регистрира партии и коалиции за участие в изборите, определя изборните им бюлетини и им издава удостоверения;
7. разглежда жалби против решения и действия на районните избирателни комисии, произнася се по тях в тридневен срок с окончателно решение и го обявява незабавно;
8. определя условията и реда за участие на наблюдатели не по-късно от 50 дни преди изборния ден и им издава удостоверения;
9. приема и обнародва в "Държавен вестник" методика за определяне на броя на мандатите в избирателните райони и на резултатите от гласуването не по-късно от 55 дни преди изборния ден;
10. определя броя на мандатите в многомандатните избирателни райони въз основа на единна норма на представителство за цялата страна в зависимост от броя на населението;

11. определя условията и реда за възлагане чрез конкурс на компютърната обработка на резултатите от изборите не по-късно от 54 дни преди изборния ден;
  12. възлага чрез конкурс компютърната обработка на резултатите от изборите не по-късно от 40 дни преди изборния ден;
  13. издава методически указания за работата на районните и секционните избирателни комисии по прилагане на този закон;
  14. определя условията и реда за извършване на социологически проучвания в изборния ден не по-късно от 20 дни преди изборния ден;
  15. обявява резултатите от изборите и издава удостоверения на избраните народни представители по пропорционалната система;
  16. обнародва в "Държавен вестник" резултатите от изборите незабавно след обявяването им;
  17. определя реда за проверка за двойно гласуване и възлага на колектив от експерти извършването ѝ;
  18. предоставя резултатите от проверката по т. 17 на заинтересуваните лица и при установяване на двойно гласуване сезира прокуратурата;
  19. предоставя на участниците в изборите на магнитен носител резултатите от гласуването по избирателни секции за цялата страна и ги публикува в Интернет;
  20. публикува резултатите от изборите по избирателни секции за цялата страна в специален бюлетин и на магнитен носител не по-късно от 40 дни след изборния ден;
  21. предава по-късно един екземпляр от протоколите на секционните и районните избирателни комисии в Държавния архивен фонд.
- (2) Решенията на Централната избирателна комисия се съобщават чрез публикуване в бюлетин на Българската телеграфна агенция.
- (3) Решенията на Централната избирателна комисия по ал. 1, т. 5, 6, 8, 12 и 14 могат да се обжалват в тридневен срок от съобщаването им пред Върховния административен съд. Последният в тридневен срок се произнася с решение, което е окончателно.
- Чл. 24. (1) Районната избирателна комисия:
1. следи за изпълнението на този закон на територията на многомандатния избирателен район;
  2. назначава секционните избирателни комисии;
  3. следи и контролира изготвянето и обявяването на избирателните списъци, образуването на избирателните секции, отпечатването на бюлетините и издаването на удостоверения за гласуване на друго място;
  4. следи за осигуряване на условия за гласуване на лица с физически увреждания;
  5. утвърждава номерацията на избирателните секции;
  6. регистрира кандидатски листи на партии, коалиции и независими кандидати и ги обявява публично;
  7. регистрира застъпници на кандидатите за народни представители;
  8. проверява подписките за подкрепа на независимите кандидати;
  9. предава на Комисията по чл. 4, ал. 1 от Закона за достъп до документите на бившата Държавна сигурност и бившето Разузнавателно управление на Генералния щаб за проверка данните за регистрираните кандидати незабавно след приключване на регистрацията;

10. съобщава резултатите от проверката по т. 9 на ръководствата на политическите партии и коалиции и на инициативните комитети за издигане на независими кандидати;
11. снабдява секционните избирателни комисии с избирателни кутии, бюлетини и пликове за гласуване, формуляри на протоколи, извлечения и чернови, като контролира тяхното съхранение, разпределение по секции и транспортиране;
12. разглежда жалби против решения и действия на секционните избирателни комисии и се произнася по тях незабавно;
13. установява резултатите от гласуването в избирателния район;
14. обявява избраните независими кандидати и им издава удостоверения;
15. предава на Централната избирателна комисия секционните протоколи, районния протокол и други книжа.

(2) Решенията на районната избирателна комисия се обявяват на общодостъпно място в сградата, в която тя се помещава.

(3) Решенията на районната избирателна комисия по ал. 1, т. 2, 6, 7 и 8 могат да се обжалват в тридневен срок от обявяването им пред Централната избирателна комисия. Последната в тридневен срок се произнася с решение, което се обявява незабавно и е окончателно.

Чл. 25. (1) Секционната избирателна комисия:

1. следи за спазване на този закон в изборното помещение и в района на секцията;
2. съдейства за подреждане на изборното помещение според изискванията на закона и с оглед осигуряване на достъп до гласуване на лица с физически увреждания;
3. осигурява свободното и спокойно протичане на гласуването в избирателната секция;
4. преброява гласовете, изготвя протокол за резултата от гласуването в избирателната секция и го предава на районната избирателна комисия в срок 24 часа след приключване на гласуването;
5. предава останалите книжа и материали на общинската администрация в срока по т. 4;
6. разглежда жалби, по които се произнася незабавно;
7. обявява на публично място резултатите от гласуването.

(2) Указанията на председателя на секционната избирателна комисия са задължителни за всички граждани в изборното помещение. Тези указания могат да бъдат отменени с решение на секционната избирателна комисия.

Глава трета ИЗБИРАТЕЛНИ СПИСЪЦИ

Чл. 26. (1) Избирателните списъци се съставят от общинските администрации по населените места, в които се води регистър на населението, и се подписват от кмета на общината, съответно от кмета на кметството или от кметския наместник, и от секретаря на общината. В градовете с районно деление избирателните списъци се подписват от кмета и секретаря на района.

(2) Всеки избирател се вписва само в един избирателен списък.

Чл. 27. (1) Избирателните списъци се съставят поотделно за всяка

избирателна секция. Те се отпечатват въз основа на Националния регистър на населението от Главна дирекция "Гражданска регистрация и административно обслужване" към Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

(2) Избирателните списъци се съставят по постоянен адрес.

(3) В списъците се вписват по азбучен ред имената на избирателя, единният граждански номер, постоянният адрес или заявеният от него настоящ адрес, когато той не съвпада с постоянния адрес, видът и номерът на документа за самоличност и се обособява графа "Забележки".

(4) В списъците се включват всички български граждани, които отговарят на условията по чл. 3, ал. 1.

(5) Когато в предходните шест месеца до изборния ден бъде променено наименованието на населеното място, улицата, жилищния комплекс или номерацията на жилищната сграда, в списъка се вписва и предишното наименование или номерация.

Чл. 28. (1) От избирателните списъци се заличават имената на гражданите, които до изборния ден са загубили правото си да избират или са починали.

(2) Заличават се имената на гражданите, които са заминали в чужбина не по-малко от два месеца преди изборния ден и не са се завърнали до предаването на списъците на секционните избирателни комисии.

(3) Заличаването по ал. 2 става по заявление на напусналите страната или служебно по данни, предоставени от Министерство на вътрешните работи от заявленията за издаване на българските документи за самоличност.

(4) В избирателните списъци се дописват имената на гражданите, които имат право да гласуват в съответната секция, но са пропуснати.

(5) Дописването се извършва от органите по чл. 26, ал. 1 до предаването на списъците на секционните избирателни комисии по писмено искане на избирателя или в изборния ден - от секционната избирателна комисия по искане на избирателя и след представяне на документ за самоличност.

(6) Когато лицата по ал. 2 се завърнат в страната след изготвяне на избирателния списък, те се вписват отново в него по реда на ал. 4 и 5.

(7) Лицата, които са изтърпели наказание лишаване от свобода или не са вече под запрещение, се вписват в избирателните списъци след представяне на съответен документ в общината или района, или кметството.

(8) Отказът за заличаване или дописване може да се обжалва пред районния съд в двудневен срок. Съдът разглежда жалбата в открито заседание в двудневен срок с призоваване на жалбоподателя и на органите по чл. 26, ал. 1 и постановява решение, което се обявява незабавно и е окончателно.

(9) Отказът на секционната избирателна комисия да извърши дописване по ал. 5 може да се обжалва пред районната избирателна комисия, която се произнася по жалбата незабавно.

Чл. 29. (1) Избирателните списъци се обявяват от органите по чл. 26, ал. 1 не по-късно от 40 дни преди изборния ден на видно място в района на съответната избирателна секция. В тях не се отбелязват единните граждански номера и номерата на документите за самоличност на избирателите.

(2) На местата, където са обявени избирателните списъци, съответната районна избирателна комисия обявява данните от доклада по чл. 6, ал. 2, т. 1, 5 и 7 от Закона за достъп до документите на бившата Държавна сигурност и бившето Разузнавателно управление на Генералния щаб за регистрираните

от нея кандидати не по-късно от пет дни след извършване на регистрацията.
Чл. 30. (1) Наборните военнослужещи във Въръжените сили се вписват в избиращелните списъци на най-близките до военното поделение избиращелни секции.

(2) Списък на лицата по ал. 1 се съставя и подписва от командира на поделението и не по-късно от 45 дни преди изборния ден се изпраща на кмета на общината или района или кметството за вписване в избиращелните списъци.

(3) За извършеното вписване се уведомяват органите по чл. 26, ал. 1 по постоянния адрес на лицата, за да бъдат те заличени от съответните избиращелни списъци.

(4) Министерството на отбраната изпраща на Главна дирекция "Гражданска регистрация и административно обслужване" към Министерство на регионалното развитие и благоустройството данни за местонахождението на наборните военнослужещи към изборния ден за включването им в избиращелните списъци по ал. 1.

Чл. 31. (1) Наборни военнослужещи, които са в отпуск в изборния ден и се намират в населеното място по постоянния си адрес, се вписват в избиращелния списък на секцията, ако са били заличени.

(2) При разрешаване на отпуск по ал. 1 командирът на поделението незабавно уведомява кмета на общината или района или кметството, където се намира поделението, за заличаване на военнослужещия от избиращелния списък по чл. 30, ал. 1.

(3) Когато във военното поделение, след изпращане на списъка по чл. 30, ал. 2, но преди предаване на списъците по чл. 30, ал. 1 на секционните избиращелни комисии, са преведени наборни военнослужещи, те се вписват в избиращелните списъци на секциите по чл. 30, ал. 1. В този случай командирът на поделението, от което са преведени военнослужещите, незабавно уведомява кмета на общината или района или кметството по местонахождение на повереното му поделение за заличаване на тези лица от избиращелните списъци.

Чл. 32. (1) Всеки избиращел може да поиска отстраняване на непълноти и грешки в избиращелния списък с писмено заявление до кмета на общината или района или кметството.

(2) Заявленията се приемат от съответната администрация най-късно седем дни преди изборния ден.

(3) Кметът на общината или района или кметството разглежда заявлението в двудневен срок и се произнася по него с мотивирано решение, което обявява незабавно на публично място.

(4) Всеки заинтересуван може да обжалва решението пред районния съд в двудневен срок. Съдът разглежда жалбата в открито заседание в двудневен срок с призоваване на жалбоподателя и кмета и постановява решение, което е окончателно и се обявява незабавно.

Чл. 33. (1) Избиращелни списъци в лечебни и здравни заведения, почивни домове, домове за стари хора и други такива, както и на плавателни съдове под български флаг, се съставят от ръководителя на заведението или дома, съответно от капитана на плавателния съд.

(2) Ръководителят на заведението или дома или капитанът на плавателния съд уведомява за включените в списъка лица органите по чл. 26, ал. 1, за да

бъдат заличени от избирателните списъци по постоянния им адрес.

Чл. 34. Ръководителите на места за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода и за задържане под стража съставят избирателни списъци на задържаните под стража лица, спрямо които няма влязла в сила присъда.

Чл. 35. (1) Българските граждани, живеещи в чужбина, които се намират в страната в изборния ден, могат да гласуват по постоянния си адрес. Когато тези лица са били заличени от избирателните списъци преди предаването им на секционните избирателни комисии, те отново се вписват в списъците от органите по чл. 26, ал. 1.

(2) Когато лицата по ал. 1 са пристигнали в страната не по-рано от 24 часа преди предаване на избирателния списък на секционната избирателна комисия, те се вписват в избирателния списък от секционната избирателна комисия след представяне на документ за самоличност, който удостоверява влизането им в страната в този срок.

Чл. 36. (1) Удостоверения за гласуване на друго място се издават от органите по чл. 26, ал. 1 в един екземпляр на избиратели, които предварително писмено заявят, че няма да гласуват в секцията по постоянния си адрес.

(2) Удостоверенията се издават не по-късно от 10 дни преди изборния ден.

(3) Получилите удостоверения лица се заличават от избирателния списък.

(4) За издадените удостоверения се води нарочен регистър.

(5) Избирателите с удостоверения за гласуване на друго място се вписват от секционната избирателна комисия по местопребиваването им в деня на изборите в допълнителен избирателен списък, който се подписва от председателя и секретаря. Към този списък се прилагат удостоверенията за гласуване на друго място.

(6) Избирател, получил удостоверение за гласуване на друго място, може да гласува в секцията по постоянния си адрес. Комисията го вписва в допълнителния списък, към който прилага и удостоверението по ал. 1.

(7) Избирател, чийто постоянен и настоящ адрес са в различни населени места, може да поиска да бъде вписан в избирателния списък по настоящ адрес не по-късно от 14 дни преди изборния ден.

(8) Искането по ал. 7 се прави писмено пред органите по чл. 26, ал. 1 по настоящия адрес на лицето. След вписването те съобщават за това по служебен път на органите по чл. 26, ал. 1 по постоянния адрес на лицето не по-късно 7 дни от изборния ден, за да бъде заличено името му от списъка по този адрес.

Чл. 37. (1) Избирателните списъци за гласуване в чужбина се съставят от ръководителите на дипломатическите представителства въз основа на заявено лично желание за участие най-късно до деня на изборите.

(2) Избирател, който не е включен в избирателния списък до изборния ден, се вписва в списъка от секционната избирателна комисия.

Чл. 38. (1) Поправките в избирателните списъци се обявяват незабавно.

(2) Зачичаването от избирателните списъци става преди отпечатването им автоматизирано, а след отпечатването им - с хоризонтална черта така, че заличеното име да се чете.

Глава четвърта **ИЗБИРАТЕЛНИ РАЙОНИ И ИЗБИРАТЕЛНИ СЕКЦИИ**

Чл. 39. (1) За произвеждане на изборите територията на страната се разделя на 31 многомандатни избирателни райони, в това число три в област София-град и два в област Пловдив. Останалите избирателни райони съвпадат с границите на областите.

(2) Наименованията, границите и номерацията на избирателните райони се определят от президента на републиката не по-късно от 55 дни преди изборния ден.

(3) Централната избирателна комисия определя броя на мандатите за всеки избирателен район въз основа на единна норма на представителство за страната според броя на населението не по-късно от 50 дни преди изборния ден, като използва и метода на най-големия остатък.

Чл. 40. (1) Гласуването и преброяването на гласовете се извършва по избирателни секции.

(2) Кметът на общината образува със заповед избирателните секции на територията на общината не по-късно от 55 дни преди изборния ден и предлага на районната избирателна комисия тяхната номерация.

(3) Заповедта на кмета се обявява публично. Тя може да бъде обжалвана пред областния управител в тридневен срок, който се произнася окончателно в тридневен срок.

Чл. 41. (1) В една избирателна секция се включват до 1000 избиратели.

(2) В населените места се образуват толкова секции, колкото пъти числото 1000 се съдържа в броя на избирателите. При наличие на остатък може да се образува допълнителна секция.

(3) При териториално обособени населени места кметът на общината може да образува секции с не по-малко от 20 избиратели.

(4) Избирателните секции в градовете с районно деление се съобразяват с границите на района.

(5) В лечебни и здравни заведения, почивни домове, домове за стари хора и други такива и в намиращи се извън страната плавателни съдове под български флаг се образуват избирателни секции при наличие на не по-малко от 20 избиратели.

(6) Избирателните секции по ал. 5 се образуват от ръководителите на заведенията и домовете и от капитаните на плавателните съдове.

(7) Задържаните под стража, спрямо които няма влязла в сила присъда, могат да гласуват в местата за задържане, когато там е възможно да се създаде избирателна секция по реда на ал. 5.

(8) Ръководителите на български дипломатически представителства в чужбина образуват избирателни секции при наличие на не по-малко от 20 избиратели, заявили лично желанието си да гласуват.

Чл. 42. Капитаните на плавателните съдове под български флаг, които напускат страната до 19,00 ч. в деня преди изборите, получават изборните книжа и материали от районната избирателна комисия по местопребиваването на кораба.

Глава пета

КАНДИДАТИ ЗА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ

Чл. 43. (1) Кандидати за участие в изборите се издигат от партии и коалиции или от инициативни комитети за издигане на независими кандидати.

(2) Кандидатите за народни представители, издигнати от партии и коалиции, се подреждат в кандидатски листи по многомандатни изборителни райони. Всеки независим кандидат образува самостоятелна кандидатска листа.

(3) Кандидатските листи на партиите и коалициите се подреждат и предлагат за регистриране от техните централни ръководства.

(4) Коалициите участват в изборите с обща кандидатска листа във всеки отделен многомандатен изборителен район. Участващите в тях партии не могат да участват със самостоятелни листи.

(5) Броят на кандидатите в една кандидатска листа не може да надхвърля удвоения брой мандати в многомандатния изборителен район.

Чл. 44. (1) Кандидат за народен представител може да бъде предложен за регистриране само от една партия или коалиция най-много в два многомандатни изборителни района.

(2) Когато кандидат бъде регистриран от повече от една партия или коалиция, действителна е първата по време регистрация.

(3) Когато кандидат по ал. 1 бъде регистриран в повече от два изборителни района, действителни са първите две по време регистрации.

(4) Независим кандидат може да бъде предложен за регистриране само от един инициативен комитет и само в един многомандатен изборителен район.

(5) Когато независим кандидат бъде регистриран в повече от един изборителен район, действителна е първата по време регистрация.

(6) Районните изборителни комисии уведомяват Централната изборителна комисия за извършените регистрации не по-късно от 24 часа след изтичане на срока за регистрациите.

(7) Централната изборителна комисия констатира и обявява за недействителни извършените в нарушение на ал. 2, 3 и 5 регистрации. Обявява решението си в тридневен срок и уведомява незабавно районната изборителна комисия и съответните кандидати, партии и коалиции и инициативни комитети.

Чл. 45. (1) Регистрирането на кандидатските листи се извършва от районните изборителни комисии в отделен регистър след представяне на следните документи:

1. предложение на централното ръководство на партията, коалицията или инициативния комитет;
2. заявления от кандидатите, че са съгласни да бъдат регистрирани от предложилите ги партии, коалиции или инициативни комитети;
3. декларации от кандидатите, че отговарят на условията по чл. 3, ал. 2, в които посочват своя постоянен адрес и единен граждански номер.

(2) Регистрирането на кандидатските листи в районните изборителни комисии се извършва не по-късно от 30 дни преди изборния ден.

Чл. 46. (1) Независим кандидат за народен представител може да се регистрира само в един многомандатен изборителен район, когато кандидатурата му е подкрепена от необходимия брой изборители с постоянен адрес на територията на района, както следва:

1. за район до 4 мандата включително - 1100 изборители;
2. за район с 5 мандата - 1200 изборители;
3. за район с 6 мандата - 1300 изборители;
4. за район със 7 мандата - 1400 изборители;
5. за район с 8 мандата - 1500 изборители;

6. за район с 9 мандата - 1600 избиратели;
7. за район с 10 мандата - 1700 избиратели;
8. за район с 11 мандата - 1800 избиратели;
9. за район с 12 мандата - 1900 избиратели;
10. за район с 13 и повече мандата - 2000 избиратели.

(2) Независим кандидат не може да бъде включван в листите на партии и коалиции.

(3) За издигане на независим кандидат се образува инициативен комитет от трима до седем избиратели с постоянен адрес на територията на избирателния район. Инициативният комитет се регистрира в районната избирателна комисия. Всеки избирател може да участва само в един инициативен комитет.

(4) Избирател, който подкрепя участието в изборите на независим кандидат, удостоверява това с подписа си пред член на инициативния комитет. Избирателят посочва също имената, единния граждански номер и постоянния си адрес.

(5) Член на инициативния комитет по ал. 4 носи отговорност по смисъла на Наказателния кодекс за верността на положените пред него подписи.

(6) Подписката се предава на районната избирателна комисия не по-късно от 27 дни преди изборния ден.

Чл. 47. (1) В срок не по-късно от 24 дни преди изборния ден районната избирателна комисия установява резултата от подписките по чл. 46 и незабавно уведомява Централната избирателна комисия.

(2) Когато районната или Централната избирателна комисия установят, че независим кандидат не е подкрепен от необходимия брой избиратели, регистрацията му се анулира с решение, което незабавно се изпраща на инициативния комитет. Когато решението е взето от Централната избирателна комисия, тя незабавно го изпраща на районната избирателна комисия.

Чл. 48. (1) Когато не са спазени изискванията на този закон, районната избирателна комисия отказва да извърши регистрация на кандидати, кандидатски листи и инициативни комитети, като писмено мотивира решението си и го съобщава незабавно.

(2) Отказът по ал. 1 може да се обжалва пред Централната избирателна комисия в тридневен срок от съобщаването му.

(3) При отказ за регистрация или при обявяване на недействителност на регистрация на кандидат от листа на партия или коалиция последната може не по-късно от 10 дни от деня на отказа или обявяване на недействителността, но не по-късно от седем дни преди изборния ден да предложи за регистриране нов кандидат.

(4) Когато някой от кандидатите в регистрирана листа на партия или коалиция почине или изпадне в трайна невъзможност да участва в изборите, партията или коалицията може да предложи нов кандидат по реда на ал. 3.

(5) Партиите и коалициите могат да поискат анулиране на регистрацията на лице от кандидатската им листа, за което се установят данни за сътрудничество с бившата Държавна сигурност. В този случай партиите и коалициите могат да предложат нов кандидат не по-късно от седем дни преди изборния ден.

Чл. 49. (1) Партиите могат да участват в изборите самостоятелно или в

коалиция с други партии и коалиции.

(2) Всяка партия и коалиция може да участва в изборите само в една коалиция във всичките избирателни райони.

Чл. 50. (1) До участие в изборите се допускат партиите и коалициите, регистрирани в Централната избирателна комисия.

(2) Не по-късно от 46 дни преди изборния ден централните ръководства на партиите и коалициите представят заявления за регистрация, в които посочват предпочитан основен и резервен цвят на бюлетината, както и пълното или съкратено наименование за отпечатване върху бюлетината.

(3) Към заявлението партията представя:

1. заверен препис от съдебно решение на Софийски градски съд за вписване на партията, актуализирано към датата на насрочване на изборите включително, както и копие от броя на "Държавен вестник", в който е обнародвано съдебното решение;

2. образец от подписите на представляващите я лица и образец от печата.

(4) Към заявлението коалицията представя:

1. документите по ал. 3 за всяка от участващите в нея партии;

2. решение за образуването, подписано от представляващите партиите, образец от подписите на лицата, които я представляват, и образец от печата на коалицията, когато има такъв.

(5) Когато коалицията включва в състава си друга коалиция, последната представя документите по ал. 4. Представят се и документите по ал. 3 за останалите партии в коалицията, както и решение за нейното образуване.

(6) Централната избирателна комисия изпраща на районните избирателни комисии списък на регистрираните партии и коалиции.

Чл. 51. Всеки кандидат за народен представител може да има застъпници, които го подпомагат и представляват неговите интереси пред държавните органи, обществените организации и избирателните комисии.

Чл. 52. (1) Кандидатите за народни представители, които заемат държавна служба, прекъсват изпълнението ѝ след регистрацията си и получават по избор неплатен служебен или платен годишен отпуск за периода от регистрацията до обявяване на резултатите от изборите включително.

(2) Отпускът се зачита за трудов или служебен и осигурителен стаж.

(3) Когато регистрацията е анулирана, отпускът по ал. 1 се прекъсва от деня на анулирането. Когато анулирането е отменено, се счита, че отпускът не е прекъсван.

(4) Избраните кандидати, работещи в държавни или общински учреждения, предприятия, търговски дружества с държавно или общинско участие повече от 50 на сто или организации, имат право след прекратяване на пълномощията им да заемат предишната си длъжност, а в случаите, когато тя е закрыта - друга равностойна длъжност в същото или с тяхно съгласие в друго държавно или общинско учреждение, предприятие, търговско дружество с държавно или общинско участие повече от 50 на сто или организация.

(5) Когато предишната длъжност на избрания кандидат е заета от друго лице, трудовото правоотношение с това лице се прекратява без предизвестие.

(6) Разпоредбите на ал. 1 не се отнасят до министрите и министър-председателя. Техните правомощия продължават и след регистрирането им като кандидати за народни представители.

Чл. 53. (1) По време на предизборната кампания регистрираните кандидати за народни представители и застъпниците не могат да бъдат задържани и привлечани към наказателна отговорност освен в случаите на заварено тежко престъпление.

(2) От регистрирането на кандидатските листи до обявяване на резултатите от изборите кандидатите за народни представители и застъпниците имат качество на длъжностни лица по смисъла на Наказателния кодекс.

(3) Когато регистрацията на кандидат за народен представител е анулирана, правата и задълженията му по ал. 1 и 2 се прекратяват от деня на анулирането. Прекратяването е в сила и за неговите застъпници.

Глава шеста ПРЕДИЗБОРНА КАМПАНИЯ

Чл. 54. Предизборната кампания започва 30 дни преди и приключва 24 часа преди изборния ден.

Чл. 55. (1) Гражданите, партиите и коалициите, инициативните комитети, кандидатите и техните застъпници имат свобода на агитация в устна и писмена форма на предизборни събрания и чрез средствата за масово осведомяване.

(2) Предизборната агитация се води на официалния език.

(3) Предизборните събрания са публични. За реда при провеждането им отговарят организаторите и органите на Министерство на вътрешните работи.

(4) Държавните и общинските служители, военнослужещите от Въоръжените сили, служителите на Министерство на вътрешните работи, съдиите, прокурорите и следователите, както и лицата на изборна длъжност в синдикалните организации не могат да провеждат предизборна агитация.

(5) Министърът на отбраната съвместно с Централната избирателна комисия определя реда, по който наборните военнослужещи се запознават с програмите на партиите, коалициите и кандидатите. Не се допуска провеждането на предизборна агитация във военните поделения.

Командирите на поделения осигуряват на наборните военнослужещи свободен достъп до печата, радиото и телевизията в свободното време, а така също и в рамките на гарнизонните отпуски и достъп до други прояви на предизборната кампания в населеното място на гарнизона.

Чл. 56. Независимите кандидати и партиите и коалициите, допуснати до участие в изборите, имат право на еднакъв достъп до източниците на информация, която им е необходима за целите на предизборната кампания.

Чл. 57. (1) Главен редактор на ежедневник или периодично издание, публикувал материал, накърняващ правата и доброто име на кандидат, е длъжен в първия брой след получаването на отговор да го публикува.

(2) Публикуването на отговора става на същото място и със същия шрифт.

(3) Отговорът се публикува безплатно до обема на материала, на който отговаря.

Чл. 58. (1) По време на предизборната кампания кандидатите, партиите и коалициите и инициативните комитети могат да изготвят и разпространяват плакати, реклами, обръщения и други агитационни материали. На всеки агитационен материал задължително се отбелязва от чие име се издава.

(2) Агитационните материали се поставят на определени от кмета места, а на сгради и огради - с разрешение на собственика или управителя на имота.

(3) Забранява се използването на държавния и общинския транспорт за предизборна агитация.

(4) Забранява се използването на агитационни материали, които застрашават живота и здравето на гражданите, частната, общинската и държавната собственост и безопасността на движението, както и на материали, които накърняват добрите нрави, честта и доброто име на кандидатите.

(5) Забранява се унищожаването и заличаването на агитационни материали, поставени по установения в този закон ред, до края на изборния ден.

(6) Кметът на общината, района или кметството или кметският наместник по решение на районната изборителна комисия и при необходимост със съдействие на органите на Министерство на вътрешните работи премахва или иземва агитационните материали, поставени в нарушение на този закон. Премахването на такива материали в изборния ден може да става и по решение на секционните изборителни комисии.

Чл. 59. (1) Не се допуска предизборна агитация от 24 часа преди изборния ден до 20,00 часа в изборния ден.

(2) Резултати от допитвания до общественото мнение по повод на изборите не могат да се огласяват в периода по ал. 1.

(3) Социологически проучвания в изборния ден се извършват извън сградите, в които се помещават изборителните секции, чрез интервю с гласували изборители, когато това не създава затруднения за изборния процес. Резултатите от проучванията могат да се оповестят след 19,00 ч.

Чл. 60. (1) Предизборните програми на радио- и телевизионните оператори започват 30 дни преди и приключват 24 часа преди изборния ден.

(2) Предизборната кампания се отразява от Българска национална телевизия и Българско национално радио под формата на встъпителни и заключителни обръщения, хроники и диспути.

(3) Не се разрешава използването на програмите на Българска национална телевизия и Българско национално радио за целите на предизборната кампания извън времето, определено за посочените в ал. 2 форми.

(4) Ръководствата на Българска национална телевизия и Българско национално радио са длъжни да спазват принципите за равенство и обективност при отразяване на проявите на партиите, коалициите и кандидатите за народни представители в информационните си емисии.

(5) Екипите, формите и темите на диспутите се определят съвместно от генералните директори на Българска национална телевизия и Българско национално радио и упълномощени представители на партиите и коалициите, като се отчита парламентарното им представителство. Тези условия се одобряват от Централната изборителна комисия не по-късно от 31 дни преди изборния ден.

Чл. 61. В предизборната кампания по Българска национална телевизия и Българско национално радио се забранява използването на елементи от търговска реклама, както и участие на кандидати и представители на партии и коалиции в излъчваните търговски реклами.

Чл. 62. Редът на представяне на партиите и коалициите по време на обръщенията, хрониките и диспутите се обявява от Централната изборителна комисия след жребий в присъствието на представители на партиите и

коалициите не по-късно от 31 дни преди изборния ден.

Чл. 63. Предизборната кампания по Българска национална телевизия и Българско национално радио започва и завършва с до петминутни обръщения на кандидатите или представители на партиите и коалициите.

Чл. 64. (1) Предизборната кампания на партиите и коалициите се отразява от Българска национална телевизия и Българско национално радио чрез хроники.

(2) За целия предизборен период общото времетраене на хрониките е до 120 минути поотделно за Българска национална телевизия и Българско национално радио, но не повече от пет минути на ден.

Чл. 65. (1) Българска национална телевизия и Българско национално радио предоставят на кандидатите за народни представители и на представителите на партиите и коалициите телевизионно и радиовреме за по три диспута с времетраене до 180 минути.

(2) Не по-малко от половината от времето по ал. 1 се предоставя на парламентарно представените партии и коалиции, а останалата част от времето - на останалите партии и коалиции.

(3) Диспутите могат да се проведат и с едновременното участие на кандидати за народни представители и представители на всички партии и коалиции, допуснати до изборите.

Чл. 66. (1) Регионалните радио- и телевизионни центрове се използват от инициативните комитети и независимите кандидати и от партиите и коалициите в периода на предизборните излъчвания по реда, предвиден за Българска национална телевизия и Българско национално радио.

(2) Регионалните радио- и телевизионни центрове предоставят до два часа радио- и телевизионно време за диспути между кандидати и представители на партии и коалиции.

(3) Редът за участие в диспутите се определя по жребий не по-късно от 31 дни преди изборния ден. Ръководителите на регионалните радио- и телевизионни центрове, съвместно с представители на партиите, коалициите и инициативните комитети, определят екипите, формите и условията за реализиране на предаванията, както и темите на диспутите.

Чл. 67. (1) Други радио- и телевизионни оператори, включително кабелни телевизии, могат да предоставят време за отразяване на предизборната кампания при едни и същи условия и цени на независими кандидати, партии и коалиции.

(2) Собствениците на радио- и телевизионните оператори по ал. 1 или техни представители обявяват писмено условията и реда за предоставяне на време за отразяване на предизборната кампания.

(3) Условията по ал. 2 се предоставят на Централната изборителна комисия за радио- и телевизионните оператори с национален обхват, и на районните изборителни комисии - за радио- и телевизионните оператори с регионален и местен обхват, не по-късно от 10 дни преди началото на предизборните излъчвания.

Чл. 68. Предизборните предавания по Българска национална телевизия и Българско национално радио и техните регионални центрове се заплащат от партиите, коалициите и инициативните комитети по тарифа, определена от Министерския съвет не по-късно от 40 дни преди изборния ден. Заплащането се извършва преди излъчване на предаването.

Чл. 69. Когато е излъчено предаване, накърняващо правата и доброто име на кандидат, той има право на отговор при условията на чл. 18 от Закона за радиото и телевизията. Искането до съответния радио- или телевизионен оператор може да се направи в срок до 24 часа след излъчване на предаването.

Чл. 70. (1) При нарушаване на реда за провеждане на предизборната кампания от радио- и телевизионните оператори могат да се подават жалби в срок до 24 часа след излъчване на съответното предаване.

(2) Жалбите се подават до:

1. Централната избирателна комисия, когато операторът има лицензия с национален обхват;
2. районната избирателна комисия по седалището на оператора, когато той има лицензия с регионален или местен обхват.

(3) Когато жалбата е подадена до комисия, която не е компетентна, тя незабавно я изпраща на надлежната комисия, като уведомява жалбоподателя.

(4) Надлежната районна избирателна комисия разглежда жалбата в срок от 24 часа и постановява решение, което е окончателно.

Чл. 71. (1) Предизборната кампания се финансира със средства на независимите кандидати и на партиите и коалициите, както и чрез дарения от физически и юридически лица.

(2) Даренията по ал. 1 не могат да бъдат повече от 10 000 лв. от едно физическо лице и повече от 30 000 лв. от едно юридическо лице.

(3) Забранява се финансиране на предизборната кампания от юридически лица с повече от 50 на сто държавно или общинско участие.

(4) Забранява се финансиране на предизборната кампания от чуждестранни физически и юридически лица, както и от смесени дружества с повече от 25 на сто чуждестранно участие.

Чл. 72. Финансирането по чл. 71, ал. 1 не може да надхвърля общо:

1. за партия - 1 000 000 лв.;
2. за коалиция - 2 000 000 лв.;
3. за инициативен комитет - 200 000 лв.

Чл. 73. В срок до един месец след изборния ден партиите, коалициите и инициативните комитети представят отчети пред Сметната палата за набраните и изразходваните в предизборната кампания средства.

Глава седма **ГЛАСУВАНЕ**

Чл. 74. (1) Гласуването за партиите и коалициите се извършва с цветни бюлетини в син, червен, зелен и оранжев цвят или с бели бюлетини с до три цветни ивици, като не се допуска комбинация в цветовете на националното знаме и еднаква комбинация от дадени цветове.

(2) На бюлетината се отбелязват номерът на избирателния район, наименованието на партията или коалицията, както и имената на лицата от кандидатската листа. Имената в листата са подредени едно под друго с последователно номериране.

(3) Партията или коалицията участва в изборите с цветни бюлетини или с бели бюлетини с цветни ивици според регистрацията си в Централната избирателна комисия.

(4) Партия или коалиция има право да получи бюлетината, с която е участвала в предишни избори.

(5) Когато две или повече партии или коалиции заявят една и съща бюлетина, право да я получи има партията или коалицията, която е използвала самостоятелно или в коалиция тази бюлетина на два или повече парламентарни избори. Когато всички участници от коалиция, участвала с обща бюлетина на последните парламентарни избори, заявят писмено съгласие бюлетината да бъде получена от един от тях, той я получава. Ако няма такава партия или коалиция, право да получи бюлетината има партията или коалицията, която е заявила първа за нея.

(6) Когато две или повече партии или коалиции заявят една и съща бюлетина, право да я получи има партията или коалицията, която е използвала самостоятелно или в коалиция тази бюлетина повече пъти на парламентарни избори. Ако те са участвали равен брой пъти, право да получи бюлетината има партията или коалицията, която е заявила първа за нея.

Чл. 75. (1) Гласуването за независимите кандидати се извършва с бели бюлетини. На бюлетината се отбелязват номерът на изборителния район, наименованието "независим кандидат" и имената на кандидата.

(2) Когато в изборителния район са регистрирани двама или повече кандидати с еднакви имена, наименованието на бюлетината е "независим кандидат № ...". Номерът се определя от районната изборителна комисия чрез жребий в присъствие на независимите кандидати или техни застъпници.

Чл. 76. (1) (Частично обявена за противоконституционна с [Решение № 8 от 2001 г. по к.д. № 10 от 2001 г.](#) - ДВ, бр. 44 от 2001 г.) ~~Партията или~~

~~коалицията заплаща разходите по производство на бюлетините, с които участва в изборите.~~ Броят на отпечатаните бюлетини е равен на броя на изборителите в страната, увеличен с 10 на сто.

(2) (Частично обявена за противоконституционна с [Решение № 8 от 2001 г. по к.д. № 10 от 2001 г.](#) - ДВ, бр. 44 от 2001 г.) ~~Инициативните комитети и независимите кандидати за народни представители заплащат разходите по производство на бюлетините, с които кандидатите участват в изборите.~~ Броят на отпечатаните за един независим кандидат бюлетини е равен на броя на изборителите в многомандатния район, увеличен с 10 на сто.

(3) (Обявена за противоконституционна с [Решение № 8 от 2001 г. по к.д. № 10 от 2001 г.](#) - ДВ, бр. 44 от 2001 г.) ~~Разходите за производство на бюлетините се обявяват от Министерския съвет не по-късно от 45 дни преди изборния ден.~~

(4) (Обявена за противоконституционна с [Решение № 8 от 2001 г. по к.д. № 10 от 2001 г.](#) - ДВ, бр. 44 от 2001 г.) ~~Партиите и коалициите представят в Централната изборителна комисия банков документ за превод на сумата по ал. 1 по сметка на Министерския съвет не по-късно от 31 дни преди изборния ден.~~

(5) (Обявена за противоконституционна с [Решение № 8 от 2001 г. по к.д. № 10 от 2001 г.](#) - ДВ, бр. 44 от 2001 г.) ~~Инициативните комитети или независимите кандидати представят в районните изборителни комисии банков документ за превод на сумата по ал. 2, по сметка на Министерския съвет, не по-късно от 31 дни преди изборния ден. Районните комисии~~

~~съобщават незабавно за превода на Централната избирателна комисия.~~

(6) (Обявена за противоконституционна с [Решение № 8 от 2001 г. по к.д. № 10 от 2001 г.](#) - ДВ, бр. 44 от 2001 г.) ~~Когато партия или коалиция не представи банков документ за превод по реда на ал. 4, Централната избирателна комисия анулира регистрацията ѝ, както и регистрираните от нея кандидатеки листи, и уведомява незабавно всички районни избирателни комисии.~~

(7) (Обявена за противоконституционна с [Решение № 8 от 2001 г. по к.д. № 10 от 2001 г.](#) - ДВ, бр. 44 от 2001 г.) ~~Когато инициативен комитет или издигнатият от него независим кандидат не представят банков документ за превод по реда на ал. 5, районната избирателна комисия анулира регистрациите на инициативния комитет и на независимия кандидат и незабавно уведомява Централната избирателна комисия.~~

Чл. 77. (1) При гласуването бюлетините се поставят в непрозрачни пликове.

(2) Бюлетините на партиите и коалициите и на независимите кандидати са с еднакви размери.

Чл. 78. (1) Гласуването се извършва по избирателни секции в предназначени за тази цел изборни помещения.

(2) В срок не по-късно от 20 дни преди изборния ден кметовете на общини изпращат в районната избирателна комисия списък с адресите на избирателните секции.

Чл. 79. (1) Забранява се поставянето на агитационни материали на партии, коалиции и независими кандидати в изборните помещения, както и на разстояние, по-малко от 50 метра от входа на сградата, в която е изборното помещение, в периода от 24 часа преди изборния ден до края на гласуването.

(2) Когато секционната избирателна комисия установи наличие на материали по ал. 1, тя незабавно ги отстранява, при необходимост със съдействието на кмета или кметския наместник и на органите на Министерство на вътрешните работи.

Чл. 80. (1) Преди изборния ден секционната избирателна комисия получава от общинската администрация и от районната избирателна комисия:

1. избирателни кутии;
2. бюлетини и пликове за гласуване;
3. избирателни списъци;
4. формуляр на секционен протокол;
5. формуляри на извлечения и чернови на секционните протоколи;
6. други помощни технически материали.

(2) Председателят на секционната избирателна комисия и кметът на общината, района или кметството и упълномощен представител на районната избирателна комисия подписват протокол за получаване на книгата и материалите.

(3) След подписване на протокола отговорността за опазване на книгата и материалите носи председателят на секционната избирателна комисия.

Чл. 81. (1) Пред изборното помещение се поставят образци от бюлетините за гласуване.

(2) В изборното помещение се поставят кабинички за гласуване, така че да се осигури тайната на гласуването. Кабиничките трябва да позволяват гласуване на избиратели с физически увреждания.

(3) След приключване на подготовката за гласуване помещението се

запечатва с хартиена лента с подписите на присъстващите членове на секционната избирателна комисия.

(4) Изборните помещения се охраняват отвън от служители на Министерство на вътрешните работи.

Чл. 82. (1) Разпечатването на изборното помещение и откриването на изборния ден се извършват от председателя на секционната избирателна комисия в 6,00 ч., когато присъстват повече от половината от членовете на комисията. При липса на кворум се уведомява районната избирателна комисия.

(2) Когато до един час не се явят достатъчно членове на секционната избирателна комисия, районната избирателна комисия включва необходимия брой членове от резервите.

(3) Когато председателят на секционната избирателна комисия отсъства, районната избирателна комисия назначава заместник-председателя за председател, а член на секционната избирателна комисия - за заместник-председател. Когато отсъства заместник-председателят или секретарят на секционната избирателна комисия, районната избирателна комисия назначава член на секционната избирателна комисия за заместник-председател или секретар.

(4) Когато председателят, заместник-председателят и секретарят на секционната избирателна комисия отсъстват, районната избирателна комисия попълва състава на секционната избирателна комисия и назначава председател, заместник-председател и секретар измежду членовете и резервите.

(5) Централната избирателна комисия, по предложение на районната избирателна комисия, може да разреши гласуването в някои секции да започне в 5,00 ч.

Чл. 83. (1) При откриване на изборния ден в изборните помещения могат да присъстват кандидати, застъпници, представители на партии, коалиции и инициативни комитети, наблюдатели, журналисти и избиратели.

(2) Председателят на секционната избирателна комисия проверява наличието на книгата и материалите по чл. 80, ал.

1. Проверява се изправността на избирателната кутия и дали тя е празна. След проверката кутията се затваря и се запечатва с хартиени ленти, подписани от присъстващите членове на комисията.

(3) Председателят обявява изборния ден за открит.

Чл. 84. (1) По време на гласуването в изборното помещение могат да присъстват застъпници, представители на партии, коалиции и инициативни комитети, наблюдатели и журналисти.

(2) Членовете на комисията, застъпниците и наблюдателите периодично проверяват за наличието на достатъчно бюлетини за всяка кандидатска листа в кабините за гласуване, когато в тях няма избирател.

(3) Забранява се предварителното раздаване на пликове и бюлетини.

Чл. 85. (1) Избирателят удостоверява самоличността си с лична карта или личен (зелен) паспорт.

(2) Наборните военнослужещи удостоверяват самоличността си с военна книжка.

(3) Избирателите в чужбина удостоверяват самоличността си с (задграничен) паспорт.

(4) Моряците на корабите удостоверяват самоличността си с моряшки паспорт.

Чл. 86. (1) Председателят или упълномощен член на комисията сверява данните от документа за самоличност на избирателя с тези от избирателния списък и го допуска до гласуване.

(2) Когато се установи разлика между единните граждански номера в документа за самоличност и в избирателния списък, единният граждански номер от документа за самоличност се записва в графата "Забележки" на избирателния списък.

(3) Избирателите с удостоверения за гласуване на друго място ги предават на комисията, която проверява данните в тях и ги прилага към допълнителния избирателен списък. Тези удостоверения са неразделна част от списъка.

Чл. 87. (1) Избирателят получава от член на секционната избирателна комисия празен плик за гласуване и отива в кабината да гласува. В кабината може да се намира само един избирател.

(2) Избирателят гласува, като:

1. поставя в плика една бюлетина за избрана от него кандидатска листа и го затваря;

2. излиза от кабината и пуска плика в избирателната кутия;

3. полага подпис в избирателния списък. (3) След гласуването избирателят получава обратно документа си за самоличност и напуска изборното помещение.

Чл. 88. (1) Гласуването е лично.

(2) Когато избирателят е с физическо увреждане и не е в състояние да извърши сам необходимите действия при гласуването, председателят на комисията може да разреши гласуването да се извърши с помощта на придружител, посочен от избирателя. При оспорване на решението на председателя от член на комисията спорът се решава окончателно от секционната избирателна комисия. В този случай в графата "Забележки" на избирателния списък комисията вписва името и единния граждански номер на придружителя. Когато физическо увреждане не позволява на избирателя да се подпише, в полето за подпис член на комисията поставя кръстче и случаят се отбелязва в протокола.

(3) Не се разрешава на едно лице да бъде придружител на повече от двама избиратели.

(4) Член на комисията не може да бъде придружител.

(5) Не се разрешава присъствие на други лица, освен гласуващи в момента избиратели, на разстояние, по-малко от три метра от кабините за гласуване, когато в тях има избирател.

(6) Не се разрешава гласуване извън изборното помещение.

(7) Забранява се изнасянето на пликове и бюлетини от избиратели.

(8) Забранява се изнасянето на избирателни кутии извън изборното помещение по време на гласуването и преброяването на гласовете.

Чл. 89. (1) Когато избирателната кутия се напълни с пликове, върху нейния отвор се залепва хартиена лента с подписите на членовете на комисията, така че да не могат да се пускат повече пликове. Пълната кутия остава на масата.

(2) Председателят проверява изправността на втората кутия и дали тя е празна. Кутията се затваря и запечатва с хартиени ленти, подписани от присъстващите членове на комисията, и гласуването продължава.

- Чл. 90. (1) Избирателите гласуват до 19,00 ч. Когато в 19,00 ч. пред изборното помещение има негласували избиратели, гласуването продължава, докато те упражнят правото си на глас, но не по-късно от 20,00 ч.
- (2) Секционната избирателна комисия може да преустанови гласуването, когато са налице съществени нарушения на изборния процес. След тяхното отстраняване гласуването продължава. Решението за преустановяване на гласуването се съобщава незабавно на Централната избирателна комисия чрез районната избирателна комисия.
- (3) При необходимост от възстановяване на реда и по решение на секционната избирателна комисия председателят може да потърси съдействието на кмета или кметския наместник и на органите на Министерство на вътрешните работи.
- (4) Не се допускат в изборното помещение лица с поведение, накърняващо добрите нрави, както и лица, носещи предмети, опасни за живота и здравето на гражданите.
- (5) Въоръжени лица не се допускат в изборното помещение освен в случаите по ал. 3.

Глава осма

ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ИЗБОРНИТЕ РЕЗУЛТАТИ

- Чл. 91. (1) След изтичане на изборния ден председателят на секционната избирателна комисия обявява гласуването за приключило.
- (2) Неизползваните бюлетини и пликове се опаковат и отстраняват.
- Чл. 92. Секционната избирателна комисия установява резултатите от гласуването и ги отразява в секционен протокол.
- Чл. 93. При отваряне на избирателните кутии и при установяване на резултатите от гласуването могат да присъстват кандидати, застъпници, представители на партии, коалиции и инициативни комитети, наблюдатели и журналисти.
- Чл. 94. Секционният протокол е в три идентични екземпляра и е изработен на трипластова индигирана хартия. Всеки екземпляр е на един лист с обособени страници. Преди попълване на протокола се съставя чернова, която по форма и съдържание е еднаква с него.
- Чл. 95. (1) Секционният протокол се подписва от всички членове на комисията след съставянето му. След подписването председателят обявява резултатите от гласуването.
- (2) Поправки в протокола след подписването му могат да се правят преди обявяване на резултатите от гласуването. Поправката се подписва от всички членове на комисията, като отстрани се пише "поправка". Очевидни фактически грешки могат да се поправят и след обявяване на резултата.
- (3) Член на комисията не може да откаже да подпише протокола. Отказът на член на комисията да подпише протокола се отбелязва в него. Член, който не е съгласен с отразеното в протокола, го подписва с особено мнение.
- (4) Когато член на комисията е обективно възпрепятстван да подпише протокола, това се отбелязва, като се посочват и причините.
- (5) Неподписването на протокола от член на комисията не го прави недействителен.
- (6) Извлечение от протокола се поставя на видно място пред секцията.

(7) Кандидатите, застъпниците, представителите на партии, коалиции и инициативни комитети и наблюдателите имат право да получат извлечение от протокола.

Чл. 96. Преди отваряне на избирателната кутия в протокола се вписват:

1. данните за избирателната секция, включително имената на членовете на комисията и на присъствалите други лица;
2. часът на откриване на изборния ден и на приключване на гласуването;
3. броят на избирателите според основния избирателен списък;
4. броят на избирателите в допълнителния избирателен списък;
5. броят на гласувалите избиратели според положените в избирателните списъци подписи;
6. броят на удостоверенията за гласуване на друго място.

Чл. 97. (1) При установяване на резултатите от гласуването:

1. един плик съответства на един глас, който може да е действителен или недействителен;
2. гласът е действителен само когато от съдържанието на плика може да се определи категорично волята на избирателя;
3. броят на гласувалите избиратели е равен на броя на намерените в избирателните кутии пликове.

Плик, съдържащ една или повече бюлетини по установения образец за една и съща кандидатска листа, съответства на един действителен глас.

(3) Гласът по ал. 2 е действителен и когато:

1. в плика са намерени вещи, които не са бюлетини по установения образец;
2. в бюлетините има отклонения, дължащи се на дефекти и грешки при производството;
3. върху бюлетините има саморъчно написани знаци, думи, имена, както и механически увреждания, зацапвания и зачертавания.

(4) Плик, който не съдържа бюлетини по установения образец, както и плик, съдържащ бюлетини по установения образец за различни кандидатски листи, съответства на един недействителен глас.

(5) Бюлетини, намерени в избирателната кутия без пликове, не се отчитат при установяване на изборните резултати. Тези бюлетини се надписват с думите "без плик" и се опаковат отделно.

Чл. 98. (1) Преди отваряне на избирателната кутия от масата се отстраняват всички вещи с изключение на черновите.

(2) Само един член по решение на комисията има достъп до пликовете и бюлетините под наблюдението и контрола на останалите членове.

(3) Избирателната кутия се отваря, пликовете се изваждат един по един, поставят се с лицевата страна надолу и се броят.

(4) Когато в гласуването е била включена втора избирателна кутия, тя се отваря след изчерпване на пликовете от първата кутия и изваждането и броенето на пликовете продължава.

(5) След преброяване на пликовете те последователно се отварят и съдържанието им се изважда.

(6) Пликовете и бюлетините се подреждат на купчинки, както следва:

1. купчинка от пликовете, които не съдържат бюлетини по установения образец, включително празните пликове;
2. купчинка от пликовете, съдържащи бюлетини по установения образец за различни кандидатски листи; тези бюлетини се унищожават с надпис

"унищожена" и се поставят обратно в плика;

3. купчинки от бюлетини за кандидатски листи от пликовете по чл. 97, ал. 2; когато пликът съдържа две или повече бюлетини по установения образец за една и съща кандидатска листа, една от тях се разпределя в купчинката за съответната листа; останалите бюлетини се анулират с надпис "анулирана" и се поставят обратно в плика;

4. купчинка от пликовете по чл. 97, ал. 2.

(7) Когато по съдържанието на някой плик възникне спор, случаят се описва в протокол.

Чл. 99. (1) Секционната избирателна комисия преброява подадените в секцията гласове.

(2) Броят на гласовете за всяка кандидатска листа е равен на броя на бюлетините в съответната купчинка по чл. 98, ал. 6, т. 3.

(3) Броят на недействителните гласове е равен на сумата от броя на пликовете по т. 1 и 2 от ал. 6 на чл. 98.

(4) Общият брой на действителните гласове е равен на числото по чл. 98, ал. 6, т. 4.

Чл. 100. В протокола на секционната избирателна комисия последователно се вписва:

1. броят на намерените в избирателните кутии пликове;

2. гласовете, подадени за всяка кандидатска листа;

3. общият брой на действителните гласове;

4. броят на недействителните гласове;

5. броят на подадените заявления, възражения, жалби и взетите по тях решения.

Чл. 101. Екземплярите от протокола за районната и Централната избирателна комисия се предават от председателя или заместник-председателя, секретаря и член на комисията на районната избирателна комисия. Останалите книжа и материали се предават на общинската администрация.

Чл. 102. (1) Районната избирателна комисия приема и проверява секционните протоколи.

(2) Когато районната избирателна комисия установи очевидни фактически грешки в секционния протокол, тя го връща на секционната избирателна комисия за отстраняването им.

(3) При приемане на секционния протокол районната избирателна комисия издава подписана разписка, съдържаща числовите данни от протокола.

Членовете на секционната избирателна комисия поставят тази разписка до извлеченията от секционния протокол.

Чл. 103. (1) Въз основа на данните от секционните протоколи районната избирателна комисия отчита резултатите от гласуването в многомандатния избирателен район и съставя районен протокол.

(2) Районният протокол е в два идентични екземпляра и е изработен на двупластова индигирана хартия. Всеки екземпляр е на един лист с обособени страници. Преди попълване на районния протокол се съставя чернова, която по форма и съдържание е еднаква с него.

(3) Гласовете от плвателните съдове, на които е образувана избирателна секция, се прибавят към гласовете от многомандатния избирателен район по чл. 42.

(4) Гласовете от чужбина за партиите и коалициите и независимите

кандидати се прибавят към гласовете в многомандатните изборителни райони според методиката по чл. 23, ал. 1, т. 9.

Чл. 104. (1) Районният протокол се подписва от всички членове на комисията.

(2) След подписването председателят обявява избраните независими кандидати и съобщава резултатите от гласуването по кандидатски листи на партии и коалиции.

(3) При констатиране на очевидна фактическа грешка в районния протокол могат да се извършват поправки. Всяка поправка се подписва от всички членове на комисията, като отстрани се пише "поправка".

(4) Член на районна изборителна комисия не може да откаже да подпише протокола. Когато член на комисията не е съгласен с отразеното в протокола, той го подписва с особено мнение.

(5) Когато член на комисията е обективно възпрепятстван да подпише протокола, това се отбелязва, като се посочват и причините.

(6) Неподписването на протокола от член на комисията не го прави недействителен.

(7) Извлечение от протокола се поставя на видно място пред сградата, в която се помещава районната изборителна комисия.

(8) Кандидатите, застъпниците, представителите на партии, коалиции и инициативни комитети и наблюдателите имат право да получат извлечение от районния протокол.

Чл. 105. Районните изборителни комисии създават база данни чрез компютърна обработка на секционните протоколи в изборителния район и на протокол-грамите от чужбина и от плавателните съдове под български флаг.

Чл. 106. (1) Председателят или заместник-председател, секретарят и член на районната изборителна комисия предават на Централната изборителна комисия първия екземпляр на районния протокол, първите екземпляри от секционните протоколи и копия на разписките по чл. 102, ал. 3 не по-късно от 48 часа след получаване на секционните протоколи.

(2) След проверка на книгата по ал. 1 Централната изборителна комисия издава разписка на районната изборителна комисия.

(3) Книжата и материалите на районната изборителна комисия, с изключение на предназначенияте за Централната изборителна комисия, се предават на администрацията на областта, на чиято територия е разположена тази комисия.

(4) Изборните книжа и материали се съхраняват от областните администрации до следващите избори.

(5) Изборните книжа и материали от гласуването в чужбина се изпращат на Централната изборителна комисия, а от гласуването на плавателни съдове под български флаг - на общината по чл. 42. Тези книжа и материали се съхраняват по реда на ал. 4.

Чл. 107. Общият брой мандати за всяка партия и коалиция се определя от Централната изборителна комисия пропорционално на подадените за тях действителни гласове в цялата страна и в чужбина по метода Д'Ондт според методиката по чл. 23, ал. 1, т. 9.

Чл. 108. (1) Право на участие при разпределяне на мандатите на национално ниво имат партиите и коалициите, получили не по-малко от четири на сто от действителните гласове в цялата страна и в чужбина.

(2) Броят на мандатите, които се разпределят между партиите и коалициите по ал. 1, е равен на броя на народните представители в Народното събрание, намален с броя на избраните независими кандидати.

Чл. 109. Разпределянето на мандатите по кандидатските листи на партиите и коалициите в многомандатните изборителни райони става съгласно методиката по чл. 23, ал. 1, т. 9.

Чл. 110. (1) Когато кандидатът за народен представител, издигнат от партия или коалиция, е избран в два многомандатни изборителни района, той е длъжен в еднокдневен срок от узнаването писмено да заяви в Централната изборителна комисия в коя листа желае да остане избран.

(2) В случаите по ал. 1 Централната изборителна комисия обявява за избран първия по ред неизбран кандидат в листата, от която кандидатът за народен представител се е отказал.

Чл. 111. Централната изборителна комисия обявява резултатите от гласуването, както следва:

1. получените гласове и разпределението на мандатите между партиите, коалициите и независимите кандидати - не по-късно от четири дни след изборния ден;

2. имената на избраните народни представители - не по-късно от седем дни след изборния ден.

Чл. 112. Кандидатите за народни представители и централните ръководства на партиите и коалициите, участвали в изборите, могат да оспорват законността на избора чрез посочените в чл. 150, ал. 1 от Конституцията на Република България органи пред Конституционния съд в срок не по-късно от 14 дни от обявяването на резултатите от Централната изборителна комисия.

Чл. 113. (1) Централната изборителна комисия създава база данни чрез компютърна обработка на секционните протоколи от страната и протокол-грамите.

(2) Данните от базата по ал. 1 се сравняват с базите данни на районните изборителни комисии. При наличие на разлики, както и при установяване на очевидни фактически грешки, Централната изборителна комисия се произнася с решение по всеки от случаите и актуализира базата данни.

(3) Резултатите от изборите по пропорционалната система се определят според актуализираната база данни.

(4) Когато разликите или грешките по ал. 2 са от естество да променят резултата при избиране на независим кандидат за народен представител, Централната изборителна комисия съобщава за тях на заинтересуваните кандидати, партии и коалиции.

(5) Бюлетинът на Централната изборителна комисия се публикува според актуализираната база данни.

(6) Актуализираната база данни на Централната изборителна комисия на магнитен носител се предоставя на президента на републиката, на Министерския съвет, на партиите, коалициите и независимите кандидати, участвали в изборите, на социологически агенции, на библиотеки, на университети, на Българската академия на науките и на други звена.

(7) Базата данни по ал. 6 не може да се променя и разпространява без разрешение на Централната изборителна комисия.

Глава девета

ПРЕДСРОЧНО ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ПЪЛНОМОЩИЯ

Чл. 114. Пълномощията на народен представител се прекратяват предсрочно при условията на чл. 72 от Конституцията на Република България.

Чл. 115. (1) При предсрочно прекратяване на пълномощията на народен представител Централната изборителна комисия обявява за народен представител следващия в съответната листа кандидат.

(2) Народен представител, избран за министър, се замества от следващия в листата кандидат за времето, през което изпълнява функциите на министър.

(3) Когато в листата няма повече кандидати, както и когато са прекратени пълномощията на народен представител, избран като независим кандидат, мястото остава незаето до края на пълномощията на Народното събрание.

Глава десета

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 116. (1) Който наруши разпоредбите на този закон, се наказва с глоба от 50 до 2000 лв., когато деянието не представлява престъпление. (2)

Длъжностно лице, което умишлено извърши нарушение по ал. 1, се наказва с глоба от 500 до 5000 лв.

Чл. 117. Актове за констатиране на нарушенията се съставят от председателите на Централната изборителна комисия и на районните изборителни комисии по решение на съответната комисия в тридневен срок от получаване на сигнала или жалбата за нарушението.

Чл. 118. Наказателните постановления се издават от областните управители по местоизвършване на нарушението в тридневен срок от получаване на преписката. Ако актът е срещу областния управител, наказателното постановление се издава от министъра на държавната администрация.

Чл. 119. Установяването на нарушенията, съставянето на актовете, издаването и обжалването на наказателните постановления се извършва по реда на Закона за административните нарушения и наказания и Закона за Върховния административен съд.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този закон:

1. **"документ за самоличност"** е:

а) лична карта;

б) личен (зелен) паспорт;

в) военна книжка на наборен военнослужещ;

г) паспорт (задграничен) на гражданин, намиращ се в деня на изборите в чужбина;

д) моряшки паспорт на гражданин, намиращ се в деня на изборите на плавателен съд под български флаг;

2. **"политически сили"** са партиите и коалициите;

3. **"коалиция"** е предизборна коалиция;

4. **"парламентарно представени"** са партиите и коалициите, които на предходните парламентарни избори са получили не по-малко от четири на сто от действителните гласове на национално ниво или са имали достатъчен

брой народни представители за образуване на парламентарна група през целия период на пълномощията на предходното Народно събрание;

5. **"наблюдатели"** са:

а) представители на чуждестранни парламенти, на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа, на чуждестранни партии и движения, както и лица, посочени от партии и коалиции, участващи в изборите, и поканени чрез Министерството на външните работи;

б) упълномощени членове на български неправителствени организации;

6. **"районна избирателна квота"** е частното от деленето на броя на действителните гласове, подадени в многомандатния избирателен район, на броя на определените за този район мандати; когато частното не е цяло число, районната избирателна квота е най-близкото до това число по-голямо цяло число.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Централна избирателна комисия за провеждане на изборите за XXXIX Народно събрание е Централната комисия за местни избори.

§ 3. Този закон отменя:

1. Закона за избиране на народни представители, общински съветници и кметове (обн., ДВ, бр. 69 от 1991 г.; изм., бр. 70, 76, и 98 от 1991 г.; частично отменен със Закона за местните избори - ДВ, бр. 66 от 1995 г., относно произвеждането на избори за общински съветници и кметове, бр. 22 от 1997 г. - Решение № 4 на Конституционния съд от 1997 г.; изм., бр. 24 от 2001 г.).

2. Закона за народните представители и народните съветници (обн., ДВ, бр. 32 от 1977 г.; изм., бр. 72 от 1981 г., бр. 27 и 87 от 1986 г., бр. 77 от 1991 г.).

3. Решение на Великото Народно събрание от 21 август 1991 г. за достъпа до националните средства за масово осведомяване по време на предизборната кампания (ДВ, бр. 71 от 1991 г.).

4. Указ № 1979 за запазване на изборните материали (ДВ, бр. 103 от 1976 г.).

§ 4. Разпоредбите на Закона за обществените поръчки (обн., ДВ, бр. 56 от 1999 г.; изм., бр. 92 и 97 от 2000 г.) за предвидените в него срокове не се прилагат при възлагането на конкурс за компютърна обработка на резултатите от изборите и изработването и отпечатването на бюлетините.

§ 5. В Закона за гражданската регистрация (обн., ДВ, бр. 67 от 1999 г.; изм., бр. 28 от 2001 г.) се правят следните допълнения:

1. В чл. 95, ал. 1 след думите "до общинската администрация" се добавя "или до органите по чл. 1, ал. 2 от Закона за българските документи за самоличност".

2. В чл. 114 се създава ал. 3:

"(3) Органите по чл. 1, ал. 2 от Закона за българските документи за самоличност изпращат данните за заявените постоянни адреси в ЕСГРАОН в петдневен срок."

3. Създава се § 6а:

"§ 6а. За граждани, които не са заявили постоянен адрес по реда на чл. 95, отбелязаната в личния (зелен) паспорт адресна регистрация се смята за постоянен адрес."

§ 6. Централните ръководства на партиите и коалициите могат да поискат, преди регистрирането на кандидатските листи в районните избирателни

комисии, от комисиите по чл. 4, ал. 1 и чл. 4г от Закона за достъп до документите на бившата Държавна сигурност и бившето Разузнавателно управление на Генералния щаб да извършат проверка за лицата, които писмено са заявили съгласие да бъдат издигнати за кандидати за народни представители в техните листи. Проверката се извършва не по-късно от седем дни след искането.

§ 7. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник". Законът е приет от XXXVIII Народно събрание на 9 април 2001 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

[За](#) [Актуалн](#) [Дела е-](#) [Практик](#) [Нормативна](#) [Полезни](#) [Контакт](#) [Търсен](#)
[КС](#) [о](#) [формат](#) [а](#) [основа](#) [връзки](#) [и](#) [е](#)

2010 - КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Проект на [Юридическа енциклопедия](#) | Разработка [Intera](#)